

PAS

BUCHRNHORNEN | HANSSEN | OIM ORTHOPEDIE | PENDERS | POM
NUMMER 2 | JUNI 2007

PAS-INFO

De wens van de cliënt

CASUS

DIAGNOSE

Een 23-jarige, verstandelijk gehandicapte man met forse spasticiteit en athetose, pes equinovarus, vooral aan de rechtervoet, en klauwtenen. Linkervoet staat in varusstand.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Cliënt woont sinds enkele jaren in een thuis voor verstandelijk gehandicapten. Hij is geboren met spasticiteit. Dat uit zich bij hem door een verlies van willekeurige (bewuste) motorische activiteit. Zichtbaar is vooral een hypertonie van de buig- en strekspieren. In de armen worden de buigers overspannen, wat leidt tot vuistvorming en een kromme stand van de ellebogen. In de benen worden de strekkers overspannen, vandaar de spitsvoet. Daarnaast is cliënt bekend met ongecontroleerde bewegingen, die het gevolg zijn van de athetose. Cliënt wordt vrijwel altijd voortbewogen in een rolstoel. Voorheen droeg hij semi-orthopedische schoenen, waarmee hij ook functioneel mobiel was. Hij wilde deze echter niet meer aantrekken omdat ze hem teveel pijn deden. Sindsdien draagt hij alleen sokken en komt hij de rolstoel nauwelijks uit.

COMPLICATIES

Cliënt kan door zijn verstandelijke handicap zijn wensen en behoeften verbaal niet goed duidelijk maken. Hij kan wel laten merken wanneer hij pijn heeft.

THERAPIE

Cliënt krijgt twee keer per week een half uur fysiotherapie. De fysiotherapeute

© FOTO: ROB NELISSE

>>> 2

ORTHOPEDISCHE SCHOENTECHNIEK ...THE MOVIE

Het beeld van veel mensen over de orthopedische schoentechniek sluit niet volledig aan bij de werkelijkheid. Als ze al weten wat orthopedische schoentechniek is, dan denken ze snel aan grote, zware, zwarte schoenen, maar de meeste mensen hebben er helemaal geen beeld bij. Zij leren de hedendaagse

orthopedische schoentechniek pas kennen als ze er in vrienden- of kennissenkring of zelf mee te maken krijgen. Om de kennis over de branche te vergroten en om een realistischer beeld te schetsen heeft de brancheorganisatie NVOS een voorlichtingsfilm laten maken. De dvd is bedoeld om te worden afgespeeld in de

wachtruimte van orthopedisch schoentechische bedrijven of op spreekuurlocaties.

De dvd is voor € 3 (exclusief btw en verzendkosten) te bestellen bij de brancheorganisatie NVOS. De film duurt 9 minuten.

De wens van de cliënt

Behandelend arts

Gerard Heijnen, revalidatiearts
Slingeland ziekenhuis, Doetinchem

Behandelend fysiotherapeut

Hanke Fokke, Huize Fatima,
Doetinchem

Behandelend schoentechnicus

Paul Rissewijck, Penders Voetzorg,
vestiging Doetinchem

mobiliseert hem tijdens deze momenten om zijn lichamelijke conditie op peil te houden. Functionele mobiliteit, zoals het lopen van bed naar stoel of van tafel naar wc, is daarbij het hoogst haalbare. Langere afstanden lopen zou cliënt, door zijn afwijkende voetstand en afwijkende manier van voortbewegen, teveel drukbelasting, pijn en drukplekken geven. Hij loopt op de voetrug (spitsstand) van de rechtervoet, met gekromde knieën en de linkervoet wegzakkend naar buiten (varusstand).

Daarnaast oefent de fysiotherapeute met hem, zodat hij meer controle krijgt over zijn ongecontroleerde bewegingen.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

De behandelaars besluiten cliënt een orthopedische schoen aan te meten. Deze kan hem ondersteunen bij het verder mobiliseren uit de rolstoel. Daarbij wordt in eerste instantie gekozen voor een schoen die past bij een voet die gecorrigeerd is. Besloten wordt daarom de

spitsstand van de rechtervoet te redresseren. Vanwege zijn spasticiteit en motorische onrust, wordt cliënt in de operatiekamer onder narcose gebracht.

Vervolgens wordt de voet gecorrigeerd en maakt de schoentechnicus een gipsen mal van de voet (redressie onder narcose). Op basis daarvan wordt een eerste proef schoen gemaakt.

Cliënt is echter zozeer gewend aan zijn afwijkende voetstand en loopclroom, dat hij daarin ook na de redressie blijft volharden. De eerste proef schoen voldoet dus niet. De behandelaars besluiten vervolgens de dwangstand te accepteren en de vorm van de orthopedische schoen daarop aan te passen.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

De schoentechnicus kiest voor een stabilisering van de spitsstand, onder andere door het voetbed onder de hak aan te vullen met kurk. Ook brengt hij bij linker- en rechterschoen een verstijving aan rond de enkel (schachtversteving).

© FOTO: ROB NELISSE

OBSERVATIE GERARD HEIJNEN:

“Spasticiteit komt veel voor in de praktijk van de revalidatiearts, zowel bij kinderen als volwassenen. Er zijn geen algemene richtlijnen voor de behandeling ervan. Enige uitgangspunt is dat je altijd zoveel mogelijk probeert te behandelen. Dat je dus datgene doet wat haalbaar is, hetzij therapeutisch, hetzij medicamenteus. Maar verder verschilt de behandeling van cliënt tot cliënt.”

“Deze casus was voor mij erg leerzaam. Meestal heb je als behandelaar een vooropgezet behandelplan dat je wilt uitvoeren. Dat was ook hier zo, maar dat plan moesten we al snel inruilen voor een andere interventie, omdat de cliënt heel andere ideeën had. Dat maak ik als arts wel vaker mee, en natuurlijk zijn de wensen en mogelijkheden van cliënten altijd richtinggevend, maar zo extreem als in deze casus heb ik het zelden meegemaakt.”

© FOTO: ROB NELISSE

Deze moet tegendruk geven aan de varusstand en voorkomen dat de voet nog verder vervormt. Verder is gekozen voor een schoring, met als doel de loodlijn van de voet in het midden van de schoen te houden.

De laterale zijde van de linkerschoen is verstijfd met een koolstoflaag om de varuskanteling tegen te gaan. Tevens is gekozen voor een hoge schoen (32 centimeter), om de druk zoveel mogelijk te verdelen. De tong van de schoen is gemaakt van zacht polstermateriaal (PPT), vooral om de druk aan de voorkant van de voet te verzachten. Evenzo is extra zacht materiaal aangebracht onder de grote teen en de tweede en derde teen van de rechterschoen, zodat deze daar dieper kan inzakken zonder extra belast te worden.

HET RESULTAAT

De eerste passchoen bleek de nodige drukplekken en wondjes te geven. Deze werden vooral veroorzaakt door de spits-

stand, maar ook doordat de grote teen van de rechterschoen over de tweede teen heen kruist, en doordat cliënt veel last heeft van transpiratie. De huid wordt daardoor weker, waardoor makkelijk kloven kunnen ontstaan.

In de tweede proef schoen wordt de spitsstand geaccepteerd. Die geeft veel minder drukplekken. De voet heeft minder wondjes en ziet er over het algemeen beter uit.

Cliënt en zijn ouders zijn tevreden met de schoenen. Dat cliënt tevreden is, blijkt daaruit dat hij de schoenen elke keer draagt als hij gemobiliseerd wordt. Hij wijst ze niet af en biedt geen weerstand als de schoenen worden aangetrokken. Inmiddels is een tweede paar schoenen in voorbereiding.

MODEL

- Hoge orthopedische schoen
- Derby-uitvoering

BIJZONDERHEDEN

- Extra bescherming over de vetersluiting
- Rubber neuzen, ter bescherming van de schoen als cliënt over de grond kruipt

VOORZIENINGEN

- Enkelomsluiting
- Schoring
- Polstering van de tong
- Aanvulling met kurk

© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE HANKE FOKKE:

"Ik werk graag met verstandelijk gehandicapten. Het leuke aan hen is dat ze doen waar ze zin in hebben en zich niet laten leiden. Je moet dus toegeven en tegelijkertijd blijven zoeken hoe je toch aan hun hulpvraag kunt voldoen, want die hulpvraag is er wel. Daarnaast is het een groep met veel beperkingen, die bovendien toenemen naarmate ze ouder worden. Denk aan vroegtijdige dementie bij cliënten met het Downsyndroom, of osteoporose doordat de gewrichten minder vaak belast worden. Veel cliënten bewegen zich alleen voort in een rolstoel. Dat maakt het werk afwisselend, doordat je al deze problemen in hun onderlinge samenhang moet blijven analyseren. En tegelijk zijn het vrolijke mensen, die ondanks hun beperkingen met plezier in het leven staan. Dat vind ik prachtig."

© FOTO: ROB NELISSE

OBSERVATIE PAUL RISSEWIJK:

"Dit is een cliënt met wat we noemen een 'paardenvoet'. Ik vond het een uitdaging om voor hem een schoen te maken. Vooral het maken van een gipsen mal in de operatiekamer, met de cliënt onder narcose, vond ik bijzonder. Dat maak ik niet iedere dag mee. Daarnaast was het mooie leerervaring om te merken dat je wel kunt proberen iemand op een bepaalde manier te laten lopen, maar dat dat niet altijd lukt. Als iemand niet wil, of zo gewend is aan een bepaald loopcloon dat hij dat niet meer kan veranderen, dan moet je kunnen toegeven. De schoen is dan misschien minder mooi, maar sluit wel aan op de behoefte van de cliënt. En die behoort maatgevend te zijn voor alles wat we doen. Ons doel is immers cliënten weer beter te laten lopen."

MENZIS VOETCHECK

Zorgverzekeraar Menzis heeft in maart samen met Federatie PAS een artikel gepubliceerd in een blad voor de verzekerden van Menzis over het belang van gezonde voeten. Mensen met voetklachten konden een zogeheten pre-check invullen, waarmee zij een uitgebreid voetonderzoek konden aanvragen. Hierop kwamen binnen anderhalve week na verschijning bijna 2.000 aanvragen binnen.

SYMPOSIUM 30 MAART

Op 30 maart vond het symposium van OIM Orthopedie plaats 'Back to the future. Gaan en staan waar je wilt in de toekomst'. Een groot aantal wetenschappers liet op verzoek van OIM Orthopedie zijn licht schijnen over de orthopedie in de toekomst. De onderwerpen liepen uiteen van neuromechanica en robotondersteunende therapie tot het managen van verwachtingen van klanten en van lymfoedeem tot de diabetische voet. Dagvoorzitters Prof. dr J.H.B. Geertzen en drs J.D. Martina leidden de discussies met verve en mochten constateren dat de aanwezigen zeer tevreden waren over het verloop van de dag.

COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN

De maatnemers van Buchrnhornen hebben in een aantal trainingssessies hun vaardigheden op het gebied van communicatie met klanten verbeterd. De klant van tegenwoordig is een kritische consument met hoge verwachtingen over producten en dienstverlening. In de training werd gebruik gemaakt van video-opna-

mes zodat maatnemers zichzelf terug konden zien bijvoorbeeld in het hanteren van conflicten.

VOETSCREENINGSPROCES

Ons nieuwe voetscreeningsproces is een geprotocolleerde werkwijze vanaf het eerste cliëntcontact tot en met de evaluatie van het hulpmiddel. Geheel opgezet vanuit het cliëntenperspectief. Het onderzoek- en behandelproces is verwerkt in een screeningsformulier. Dat formulier hebben wij begin 2007 in al onze bedrijven ingezet.

Met het goed vastleggen van de hulpvraag en het in kaart brengen van relevante onderzoeksgegevens krijgen we goed zicht op het pakket van eisen waaraan het hulpmiddel moet voldoen; behandelgoal, behandelmethode en producteigenschappen.

In samspraak en met hulp van een aantal specialisten hebben we ook een artsformulier ontwikkeld volgens eenzelfde procesgang. Dit kan de voortgang van de gezamenlijke gesprekken ondersteunen.

VESTIGING ROERMOND VERHUID

De vestiging van Penders Voetzorg in Roermond is verhuisd. De oude locatie staat op de nominatie om te worden gesloopt. Een nieuw onderkomen voor deze vestiging is gevonden in het pand van de huisartsenpost Midden Limburg gelokaliseerd tegenover het ziekenhuis. Evenals voorheen is op de maandagen een orthopedisch schoentechnicus beschikbaar, op de woensdagen en donderdagen houdt

een podotherapeut spreekuur. Anders dan op de oude locatie kunnen de afspraken direct in deze vestiging worden gemaakt op telefoonnummer 0475 352650.

VERBOUWING VESTIGING OSS

Op 16 juni hield de vestiging van Buchrnhornen in Oss open dag vanwege de heropening na een ingrijpende verbouwing. Niemand had moeite om het in de opvallende huisstijlkleur geschilderde monumentale pand te vinden. Voorheen was een aanzienlijk deel van het pand verhuurd aan derden, tijdens de verbouwing is die ruimte getransformeerd tot een prachtige wachtruimte waarin klanten onder andere kennis kunnen maken met het uitgebreide assortiment. De reacties van bezoekers waren hartverwarmend.

NIEUWE VESTIGING ZWOLLE

Op 20 april heeft OIM Orthopedie in nauwe samenwerking met ziekenhuis en revalidatiecentrum een vestiging geopend in Zwolle. De vestiging aan de Floresstraat 3 heeft vooralsnog geen schoentechniek in het pakket

UITBREIDING SPREEKUR RRC

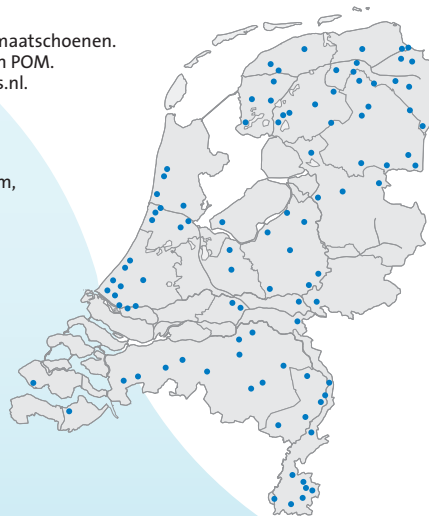
Het spreekuur van Hanssen Footcare Leiden in het Rijnlands Revalidatiecentrum (RRC) is verder uitgebreid. Enige maanden geleden werd aan het spreekuur van woensdag een kinderspreekuur op de donderdagochtend toegevoegd. Onlangs is ook op de donderdagmiddag een orthopedisch schoentechnicus beschikbaar voor met name patiënten uit de regio Katwijk.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn: Buchrnhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Appingedam, Arnhem, Assen, Baarn, Bedum, Beetsterzwaag, Beilen, Bergen op Zoom, Bocholtz, Bolsward, Boxmeer, Bostel, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Coevorden, Culemborg, Delft, Delfzijl, Den Haag, Dieren, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht, Driehuis, Ede, Eindhoven, Elburg, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Hardenberg, Harderwijk, Haren, Heemskerk, Heemstede, Heerde, Heerenveen, Heerlen, Heiloo, Helmond, 's Hertogenbosch, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hoogeveen, Joure, Kerkrade, Koudum, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Meppel, Naaldwijk, Nieuwolda, Nijmegen, Noordwijk, Ommen, Oosterwolde, Opende, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sassenheim, Sittard, Sneek, Stadskanaal, Steenwijk, Stiens, St. Nicolaasga, Tegelen, Ter Apel, Terneuzen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Veendam, Velp, Velsbroek, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Wagenborgen, Weert, Weiteveen, Winschoten, Winsum, Zaandam, Zevenaar, Zoetermeer, Zuidhorn, Zuidlaren, Zwolle

PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen
Tiny Smit, OIM Orthopedie
Rianne Cortenbach, Penders
Dirk Ruitenbeek, POM

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie

SLUITINGSDATUM

PAS-info 3-2007, augustus 2007

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

BUCHRNHORNEN
Lopen zonder zorgen

orthopedische schoentechniek • podotherapie • podologie • AOKUM
Omdat je graag vooruit wilt

HANSEN
FOOTCARE
Omdat je graag vooruit wilt

oim
orthopedie

Penders Voetzorg
Beweeg je vrij

POM
Verstaat de beweging